

544/02.05.2018



R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.571A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. **3014** / **23 APR 2018**

SENAT
PREȘEDINTE
Nr. 1905
Data 26.04.2018

Domnului

Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU

Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României referitoare la neconstituționalitatea prevederilor Legii pentru completarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 3 mai 2018 (inclusiv, în format electronic la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 10 mai 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 541 A / 2018

R O M Â N I A



CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ

NR. 3011 / 20 APR 2018

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, aprilie 2018

CP1/649/20.04.2018

Domnului VALER DORNEANU PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

Legii pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

La data de 13 aprilie 2018, Parlamentul a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

Prin obiectul de reglementare această lege vizează încetarea de drept a interdicțiilor aplicate, în temeiul art. 25 din Legea nr. 176/2010, persoanelor care au

avut calitatea de senator și/sau deputat în oricare dintre mandatele cuprinse în perioada 2007-2013, pe baza rapoartelor de evaluare întocmite de Agenția Națională de Integritate și care au constatat nerespectarea prevederilor legale privind conflictul de interese în exercitarea oricăruia dintre mandatele de senator și/sau deputat în perioada 2007-2013, până la intrarea în vigoare a Legii nr. 219/2013. Legea menționată a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, instanța constituțională statuând prin Decizia nr. 52/2018 că dispozițiile acesteia sunt constituționale prin raportare la art. 1 alin. (5), art. 15 alin. (2), precum și la art. 147 alin. (4) din Constituție.

În considerarea acestei decizii și distinct de criticile de neconstituționalitate prezentate în obiecția la care Curtea Constituțională a răspuns, învederăm noi critici de neconstituționalitate care, prin raportare la un subiect de o importanță semnificativă¹ pentru asigurarea unui cadru de integritate adecvat, dar și pentru respectarea principiului legalității, precum și a principiului securității raporturilor juridice, necesită o analiză suplimentară din partea Curții Constituționale. Astfel, considerăm că Legea pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative încalcă prevederile art. 1 alin. (3) - (5), ale art. 147 alin. (4) și ale art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție, pentru motivele expuse în cele ce urmează.

¹ Conform unor informații furnizate de A.N.I. referitor la funcțiile electivă, prezenta intervenție legislativă poate afecta aplicarea sancțiunilor într-un număr de 675 de dosare privind foști/actuali parlamentari și aleși locali, dintre care 597 cazuri aflate pe rolul instanțelor ori în termenul legal de contestare ori suspendate și 78 cazuri definitive și irevocabile câștigate și pentru care nu au fost aplicate încă sancțiuni disciplinare. În acest sens, a se vedea răspunsul A.N.I. la solicitarea România Curată, material disponibil online – http://www.romaniacurata.ro/wp-content/uploads/2017/raspuns_ani.pdf.

1. Legea pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative conține prevederi ce contravin dispozițiilor art. 1 alin. (4) și (5) din Constituție

Prin Decizia nr. 52/2018, Curtea Constituțională a statuat: „Interdicția care a decurs din actul Agenției Naționale de Integritate își menține prezumția de legalitate ce caracterizează orice act administrativ, legea criticată nefăcând altceva decât să înceteze pentru viitor efectele acesteia”. Totodată, s-a mai precizat că: „(...) interdicțiile vizate prin legea criticată nu sunt stabilite prin hotărâri judecătorești, astfel cum greșit afirmă autorii obiecției, ci prin raportul de evaluare emis de Agenția Națională de Integritate. Acest raport de evaluare poate rămâne definitiv fie prin necontestare, fie prin respingerea contestației formulate împotriva acesteia de către instanța judecătorească”.

Interdicțiile au fost aplicate prin acte administrative individuale (rapoarte), emise de o autoritate administrativă autonomă (A.N.I.), acte emise în executarea dispozițiilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010. Prin faptul că respectivele interdicții vor înceta de drept conform legii criticate - în privința persoanelor care au avut calitatea de senator/deputat în oricare dintre mandatele cuprinse în perioada 2007-2013 – considerăm că norma instituită prin legea dedusă controlului de constituționalitate nu îndeplinește cerințele de claritate, precizie și predictibilitate, ceea ce afectează atât principiul legalității, cât și pe cel al securității raporturilor juridice, aducând atingere și principiului separației puterilor în stat.

Astfel, deși instituie la nivel legal încetarea de drept a unor interdicții stabilite printr-un act administrativ individual (deci adresat și comunicat unor persoane determinate), legea criticată este eliptică cu privire la modul în care această dispoziție va fi pusă în executare în mod concret, în sensul că nu se precizează care este autoritatea competentă să constate încetarea de drept și conform căreia proceduri ar trebui ea să acționeze. Astfel de măsuri nu pot fi deduse pe cale de interpretare și nu pot fi suplinite pe cale jurisprudențială. Formularea generală a unui efect juridic al legii - precum încetarea de drept a efectelor unor acte administrative individuale - nu poate complini absența unor prevederi legale care să precizeze cine are

competența și cum trebuie să acționeze pentru a realiza efectul juridic dorit, fapt care afectează claritatea normei și securitatea raporturilor juridice, păstrarea sau eliminarea respectivelor interdicții fiind incertă din perspectiva modului de punere în executare a legii. Așa cum arată și Curtea Constituțională în decizia sus-menționată, Parlamentul are competența de a reglementa prin lege încetarea de drept a unor interdicții stabilite de un organ administrativ sau a unor obligații stabilite de organul fiscal: scutiri sau exonerări de la plata unor obligații stabilite prin acte ale autorităților administrative; exonerarea de la plată pentru sumele reprezentând venituri de natură salarială; măsuri în vederea recuperării debitelor înregistrate cu titlu de indemnizație pentru creșterea copilului; anularea unor majorări de întârziere/dobânzi impuse prin acte administrativ-fiscale. Însă, ori de câte ori Parlamentul a optat pentru asemenea soluții a prevăzut, invariabil, ca încetarea de drept să fie constatată de anumite autorități executive cu atribuții legale în domeniu, tocmai în scopul asigurării de către acestea a organizării executării și a executării în concret a respectivelor dispoziții stabilite de organul legislativ.

Ca atare, în condițiile în care rapoartele A.N.I. produc în continuare efecte juridice, așa cum arată și Curtea Constituțională, dar legiuitorul dispune încetarea de drept doar a interdicțiilor stabilite de acestea, apare necesară precizarea în lege a autorităților, precum și a procedurilor ce fac posibilă producerea efectelor juridice scontate, astfel încât persoanele care intră sub incidența legii, precum și autoritățile publice care verifică și constată existența interdicțiilor să poată fi înștiințate sau să poată lua la cunoștință că unele efecte juridice ale actului administrativ individual respectiv încetează de drept în temeiul legii. Ipoteza în care instanțele ar putea lua act de încetarea de drept a unor astfel de interdicții dacă pe rolul lor s-ar afla litigii ce ar avea ca obiect contestarea unor rapoarte ale A.N.I. cu privire la fapte comise în perioada 2007-2013 este condiționată de elemente extrinseci legii criticate care depind de fapte juridice ori manifestări de voință incerte și, în plus, considerăm că această lege nu oferă o soluție legală pentru situațiile în care rapoartele ANI nu ar fi contestate în instanță ori ar exista hotărâri judecătorești definitive ce ar confirma interdicțiile în cauză.

În lumina celor reținute în Decizia Curții Constituționale nr. 52/2018, singura variantă judicioasă din punct de vedere constituțional pentru punerea în executare a dispozițiilor legii criticate ar fi ca autoritatea executivă emitentă a actului administrativ individual să poată emite actul administrativ de constatare a încetării de drept, în temeiul legii, a interdicțiilor care au fost stabilite prin actul administrativ

inițial. Faptul că legiuitorul prevede încetarea de drept a unor interdicții stabilite printr-un act administrativ care se bucură în continuare de prezumția de legalitate presupune cu necesitate și existența unor măsuri de punere în aplicare a legii, apte să asigure respectarea principiului separației puterilor în stat, dar și a principiului securității raporturilor juridice. Parlamentul este competent să dispună pentru viitor cu privire la efectele juridice pe care le produc actele administrative emise în baza unor dispoziții legale, dar punerea în executare în concret a unor astfel de dispoziții legale, prin care încetează efectele juridice ale acelor acte administrative, trebuie realizată tot prin intermediul unui act administrativ, de punere în executare a încetării efectelor actului juridic inițial vizat. În caz contrar, dacă am accepta că organul legiuitor ar putea desființa efectele juridice ale unor acte ale autorităților executive - fără ca respectivele acte să fie anulate, revocate sau modificate de autoritățile emitente în conformitate cu noile dispoziții legale - am accepta, în fapt, o încălcare a principiului separației puterilor în stat.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a arătat că omisiuni legislative apte să creeze incertitudine sub aspectul operațiunilor juridice reglementate generează lipsă de coerență, claritate și previzibilitate a normei legale, de natură să înfrângă principiul securității juridice, sub aspectul componentei sale referitoare la claritatea și previzibilitatea legii (Decizia nr. 1/2014).

Așadar, în absența unei reglementări care să dispună cu privire la autoritatea ce dobândește competența și la procedura de urmat în vederea punerii în executare a dispozițiilor legii, legea criticată este lipsită de precizie, claritate și predictibilitate încălcând dispozițiile art. 1 alin. (4), precum și pe cele ale art. 1 alin. (5) în componenta sa privind asigurarea principiului legalității și principiului securității raporturilor juridice.

2. Legea pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative conține prevederi ce contravin dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție

Legea supusă controlului de constituționalitate utilizează la art. I sintagma „persoanelor care au avut calitatea de senator și/sau deputat în oricare dintre mandatele cuprinse în perioada 2007-2013”, precum și sintagma „exercitarea oricăruia dintre mandatele de senator și/sau deputat în perioada 2007-2013”.

Ambele formulări sunt lipsite de claritate, precizie, generând impredictibilitate în aplicarea normei. Pe de o parte, sintagma „oricare dintre mandatele cuprinse în perioada 2007-2013” poate fi interpretată ca vizând toate mandatele parlamentare deținute de senatori și/sau deputați în una, două sau chiar toate cele trei legislaturi cuprinse în perioada respectivă, anume: 2004 - 2008, 2008 - 2012 și 2012 - 2016. Pe de altă parte, sintagma „exercitarea oricăruia dintre mandatele de senator și/sau deputat în perioada 2007-2013” se poate interpreta ca referindu-se doar la senatorii și/sau deputații care au deținut mandate parlamentare exclusiv în această perioadă și nu în oricare dintre mandatele parlamentare din legislaturile care s-au consumat și au început în perioada 2007-2013.

Scopul legii criticate, așa cum a fost recunoscut și prin Decizia Curții Constituționale nr. 52/2018 a fost acela de a impune o soluție juridică de natură să rezolve problemele apărute prin aplicarea extensivă a instituției extrapenale a conflictului de interese în privința deputaților și senatorilor pentru perioada de referință 2007-2013; aceste aspecte au fost, de altfel, identificate și în Decizia Curții Constituționale nr. 619/2016. Mai mult, Curtea a constatat că „soluția legislativă aleasă este bine delimitată și conturată din punct de vedere normativ, vizând, în mod implicit și exclusiv, conflictul de interese generat de angajarea soțului deputatului sau senatorului, după caz, ori a rudelor/afinilor acestuia la biroul parlamentar”. Totodată, în Decizia nr. 619/2016, la care Decizia nr. 52/2018 face trimitere, Curtea Constituțională a precizat că „din punctul de vedere al legislației extrapenale, [...] în perioada 2003-2007 dispozițiile privind conflictul de interese în exercitarea calității de deputat sau de senator se aplicau și acestora, fără a se indica, în mod expres, cazurile de conflict de interese, iar în perioada 2007-2013 este o situație normativă

relativ confuză din moment ce, deși aceștia aveau obligația de a depune declarație de interese, instituția extrapenală a conflictului de interese nu se aplica în privința deputaților și senatorilor”.

Așadar, jurisprudența Curții Constituționale în materie se referă în mod exclusiv la conflictele de interese generate de angajarea soțului deputatului/senatorului, după caz, ori a rudelor/afinilor acestuia la biroul parlamentar, conflicte constatate pentru perioada 2007-2013 prin rapoartele A.N.I., acte administrative individuale rămase definitive fie prin necontestare, fie prin respingerea contestației formulate împotriva acestora de către instanța judecătorească.

Or, în absența unei dispoziții exprese, întrucât legea supusă controlului vizează oricare dintre mandatele cuprinse în perioada 2007- 2013 și nu doar perioada 2007-2013, precum și toate conflictele de interese, nu doar pe cele generate de angajarea soțului deputatului sau senatorului, după caz, ori a rudelor/afinilor acestuia la biroul parlamentar, rezultă că această lege instituie încetarea de drept a tuturor interdicțiilor pentru toate tipurile de conflicte de interese constatate de Agenția Națională de Integritate cu privire la deputați și senatori care și-au exercitat mandatul în oricare dintre cele trei legislaturi cuprinse în perioada amintită (2004-2008, 2008-2012 și 2012-2016).

Tot din jurisprudența constituțională rezultă că, de principiu orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se și previzibilitatea, ceea ce presupune că actul normativ trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Este evident însă că în cazul de față legea criticată este lipsită de gradul de claritate și precizie necesar pentru o corectă interpretare și aplicare.

3. Legea pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative conține prevederi ce contravin dispozițiilor art. 1 alin. (3) și art. 147 alin. (4) din Constituție

Conceptul stat de drept, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție, a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale, ce a statuat că acesta presupune capacitatea statului de a asigura cetățenilor servicii publice de calitate și de a crea mijloacele pentru a spori încrederea acestora în instituțiile și autoritățile publice. Această capacitate presupune, în mod firesc, și obligația statului de a impune standarde etice și profesionale, în special celor chemați să îndeplinească activități ori servicii de interes public și, cu atât mai mult, celor care înfăptuiesc acte de autoritate publică, adică pentru acei agenți publici sau privați care sunt investiți și au abilitatea de a invoca autoritatea statului în îndeplinirea anumitor acte sau sarcini. Statul este dator să creeze toate premisele - iar cadrul legislativ este una dintre ele - pentru exercitarea funcțiilor sale de către profesioniști care îndeplinesc criterii profesionale și de probitate morală (Decizia nr. 582/2016).

Stabilirea standardelor de integritate, inclusiv pentru deputați și senatori, reprezintă o chestiune de oportunitate care intră în marja legiuitorului, cu respectarea prevederilor constituționale. Cu toate acestea, Curtea Constituțională a stabilit în jurisprudența sa recentă că, spre deosebire de modificarea unui standard de integritate, eliminarea unui astfel de standard aduce atingere protecției valorii sociale în discuție, integritatea/probitatea persoanei care deține respectiva calitate și prestează un serviciu public, exercitând autoritatea publică cu care a fost investită de stat (Decizia nr. 32/2018).

În Decizia nr. 52/2018, Curtea Constituțională a arătat că legea criticată ”nu pune în discuție existența stării de conflict de interese”, ci sisteză efectele interdicției rezultate din rapoartele A.N.I. în privința persoanelor față de care s-a constatat această stare și care se află sau ar urma să se afle sub puterea interdicției instituite de art. 25 din Legea nr. 176/2010. În cazul senatorilor și deputaților, interdicția de a ocupa una dintre funcțiile eligibile prevăzute de art. 1 din Legea nr. 176/2010 pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului/de la momentul rămânerii definitive a raportului de evaluare al A.N.I. (după cum la momentul

constatării definitive persoana ocupa sau nu funcția de deputat sau senator) reprezintă o sancțiune cu o natură juridică distinctă de pedeapsa complementară constând în interdicția temporară a exercitării unor drepturi, în speță drepturi electorale. De asemenea, Curtea Constituțională a afirmat în repetate rânduri că o astfel de sancțiune "se integrează scopului legii - asigurarea integrității și transparenței în exercitarea funcțiilor și demnităților publice și prevenirea corupției instituționale și nu contravine normelor constituționale privind dreptul de a fi ales și restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți" (Decizia nr. 391/2014 și Decizia nr. 550/2015).

Mai mult, aceste interdicții au fost aplicate ca urmare a rămânerii definitive a rapoartelor de evaluare ale A.N.I. fie prin necontestare (caz în care deputatul sau senatorul a acceptat rezultatul unui astfel de raport), fie prin respingerea contestației formulate împotriva acestora de către instanța judecătorească (caz în care o instanță judecătorească a verificat raportul de evaluare și a confirmat legalitatea și temeinicia acestuia). Prin urmare, în ambele cazuri, aceste interdicții reprezintă un efect al unor constatări definitive, în baza prevederilor aplicabile deputaților și senatorilor, prin parcurgerea unor proceduri stabilite de lege, o astfel de măsură reparatorie, așa cum se precizează în expunerea de motive, nefiind justificată prin raportare la standardele în materie de integritate instituite ca răspuns la o cerință reală a societății românești.

Se poate accepta faptul că legea criticată cuprinde o soluție legislativă bine delimitată din punct de vedere normativ, necesară ca urmare a faptului că în perioada 2007-2013 a existat o situație normativă relativ confuză privind conflictul de interese în exercitarea calității de deputat sau senator, întrucât nu se indicau, în mod expres, cazurile de conflict de interese. Însă, ce nu se poate accepta din punct de vedere constituțional este ca, prin modul neclar și imprecis de reglementare a dispozițiilor legale, să se ajungă la o interpretare excesivă, contrară chiar scopului avut în vedere de legiuitor, anume ca toate interdicțiile pentru toate tipurile de conflicte de interese constatate de A.N.I cu privire la deputați și senatori care și-au exercitat mandatul în legislaturile 2004-2008, 2008-2012 și 2012-2016 să înceteze de drept. O astfel de soluție legislativă ar fi în mod evident contrară jurisprudenței constituționale în materia asigurării integrității în funcțiile și demnitățile publice, ceea ce contravine și dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție.

4. Legea pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative conține prevederi ce contravin dispozițiilor art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție

Potrivit art. 148 alin. (2) din Constituție, ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare. Totodată, conform art. 148 alin. (4) din Constituția României, Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării la Uniunea Europeană și din celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu.

Mecanismul de Cooperare și Verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției (M.C.V.) a fost stabilit prin Decizia nr. 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006. Unul dintre cele patru obiective de referință specifice stabilite în cadrul M.C.V. a fost chiar „înființarea, conform celor prevăzute, a unei agenții pentru integritate cu responsabilități în domeniul verificării patrimoniului, al incompatibilităților și al conflictelor de interese potențiale, precum și cu capacitatea de a adopta decizii obligatorii care să poată duce la aplicarea unor sancțiuni disuasive”.


În Raportul M.C.V din anul 2017, Comisia Europeană a realizat o trecere în revistă a evoluțiilor privind acest obiectiv de referință și a reținut că încă de la înființarea A.N.I., rapoartele M.C.V. au evidențiat rezistența față de punerea în aplicare a rapoartelor A.N.I., chiar și atunci când au fost confirmate printr-o hotărâre judecătorească. Astfel, rapoartele M.C.V. succesive din anii 2013 - 2016 au pus în lumină faptul că ”punerea în aplicare a rapoartelor A.N.I. privind membrii Parlamentului, chiar și atunci când sunt confirmate prin hotărâre judecătorească, a fost pusă sub semnul întrebării”. Printre recomandările făcute de Comisia Europeană în acest cadru, au fost amintite următoarele: „să se asigure că nu există excepții de la aplicabilitatea actelor legislative privind incompatibilitatea, conflictele de interese și averile nejustificate” (raportul din luna ianuarie 2014) sau faptul că „Parlamentul

ar trebui să dea dovadă de transparență în procesul său decizional cu privire la acțiunile întreprinse în urma hotărârilor definitive și irevocabile având ca obiect incompatibilități, conflicte de interese și averi ilicite pronunțate împotriva membrilor săi” (raportul din luna ianuarie 2017).

Cu privire la efectul recomandărilor stabilite prin rapoartele de evaluare pentru România în acest cadru, Curtea Constituțională a reținut că România „are obligația de a aplica acest mecanism și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, în conformitate cu dispozițiile art. 148 alin. (4) din Constituție” (Decizia Curții Constituționale nr. 2/2012).

Or, prin eliminarea efectului generat de constatarea printr-un raport definitiv al A.N.I. a nerespectării prevederilor legale privind conflictul de interese de către persoanele care au avut calitatea de senator și/sau deputat în oricare dintre mandatele cuprinse în perioada 2007-2013, și anume încetarea de drept a interdicțiilor aplicate acestora în temeiul art. 25 din Legea nr. 176/2010, este afectată stabilitatea cadrului legislativ în materie de integritate, dar și caracterul disuasiv al măsurilor aplicate de A.N.I., contrar angajamentelor asumate de România și, implicit, a recomandărilor Comisiei Europene în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare, ceea ce atrage nerespectarea dispozițiilor art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție.

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că Legea pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative este neconstituțională.



**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS - WERNER IOHANNIS**



R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

544/22-12-2017

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

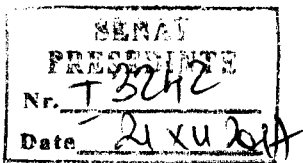
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.2949A/2017

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ

NR. 12501 / 21 DEC 2017



Domnului

Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU

Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 51 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și un deputat neafiliat referitoare la neconstituționalitatea prevederilor Legii pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 11 ianuarie 2018, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 18 ianuarie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU





Cabinet Secretar General

Parlamentul României
Camera Deputaților

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
12.479
NR. 20 DEC 2017

București 20.12.2017

Nr. 2/12/159

Domnului

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

VALEK DORNEANU

Doc nr. 294/A, 5/14

Președintele Curții Constituționale ale

Stimate domnule Președinte,

Vă trimitem, alăturat, susținerea formulată de un număr de 51 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și un deputat neafiliat referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

SILVIA MIHALCEA






Parlamentul României Camera Deputaților

3C-15/842
17.12.2017

Către:

Secretariatul General al Camerei Deputaților

Doamnei Silvia Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție, și în baza art. 15, alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în numele semnatarilor, vă înaintăm *Sesizarea* la Curtea Constituțională cu privire la *Legea pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative*, adoptată de Senat, în ședința din data de 18 decembrie 2017.

Lider Grup PNL

Raluca TURCAN



Parlamentul României

Camera Deputaților

Domnului Valer DORNEANU,

Președintele Curții Constituționale

Stimate domnule Președinte,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, al art. 11 lit. a) raportat la art. 15, alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, parlamentarii enumerați în tabelul anexat formulează prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la **motivul extrinsec și motivele intrinseci de neconstituționalitate ale Legii pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, constând în încălcarea art.1 alin.(5) cât și a art.15 alin.(2) din Constituția României.**

Situația de fapt

În data de 21 noiembrie 2017, Biroul permanent al Camerei Deputaților a fost sesizat, în procedură de urgență, cu *Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative (PL-x nr. 482/2017)* având caracter de lege organică.

În data de 5 decembrie a.c. propunerea legislativă menționată a primit raport de adoptare, cu amendamente, din partea Comisiei juridice, de disciplină și imunități. După ce, pe 5 decembrie, a fost introdusă pe ordinea de zi a plenului, a doua zi a fost dezbătută, iar în data de 11 decembrie a.c. a fost adoptată de Camera Deputaților, fiind transmisă Senatului care avea calitatea de cameră decizională.

În ședința Senatului, din data de 18 decembrie a.c., *Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative (L544/2017)* a fost adoptată.

MOTIVE EXTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Încălcarea dispozițiilor art.8 alin.(4) și ale art.41 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative raportat la art.1 alin.(5) din Constituția României și ale art. 74 alin.(3) și (5) din Constituția României

Tehnica normativă obligă inițiatorul unui proiect sau al unei propuneri legislative să realizeze conținutul actului normativ în concordanță cu obiectul său de reglementare. Cu alte cuvinte, conținutul expunerii de motive trebuie să fie concordant cu titlul actului normativ și cu dispozițiile care alcătuiesc propunerea legislativă. Nu este cazul legii criticate. Aceasta, prin conținutul său se referă la statutul deputaților și senatorilor, deși expunerea de motive se referă la modificarea și completarea conținutului Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice. Singura dispoziție normativă pe care legea o conține vizează anularea efectelor unor interdicții instituite în privința senatorilor sau deputaților identificați în conflict de interese în perioada 2007-2013 prin rapoartele rămase definitive ale Agenției Naționale de Integritate sau prin hotărâri ale instanțelor de judecată. Modificarea sau completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate cu o dispoziție al cărui conținut nu are nicio legătură cu incidentul legislativ al completării sau modificării legii în vigoare și nici cu titlul actului normativ constituie o încălcare a dispozițiilor art.8 alin.(4) și ale art.41 alin.(1) din Legea 24/2000. Inexistența identității de obiect între scopul legii și dispoziția normativă propusă face legea neclară.

De altfel, cu privire la claritatea actului normativ, Curtea Constituțională a arătat prin decizia nr.619/2016, paragraful 40: *„potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție - claritate, precizie și previzibilitate. Curtea a statuat că respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă*

și previzibilă, întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. De aceea, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. Așadar, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, respectiv să fie clar, precis și previzibil (în acest sens, a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragrafele 223-225, Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 6 iulie 2015, paragrafele 16-20, Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 13 noiembrie 2015, paragrafele 20-23, sau Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, paragrafele 45, 46, 55). Prin urmare, pe de o parte, legiuitorului îi revine obligația ca, în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea principiului clarității și previzibilității legii. Pe de altă parte, organelor judiciare, în misiunea de interpretare și aplicare a legii și de stabilire a defectuoșității îndeplinirii atribuției de serviciu, le revine obligația de a aplica standardul obiectiv, astfel cum acesta a fost stabilit prin prescripția normativă (Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, precitată, paragraful 52). Curtea a stabilit că cerința de claritate a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de precizie se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce previzibilitatea legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează (Decizia nr. 183 din 2 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 22 mai 2014, paragraful 23). De asemenea, Curtea a mai reținut că legiuitorul trebuie să se raporteze la reglementările ce reprezintă un reper de claritate, precizie și previzibilitate, iar erorile de apreciere în redactarea actelor normative nu trebuie să se perpetueze în sensul de a deveni ele însele un precedent în activitatea de legiferare; din contră, aceste erori trebuie corectate pentru ca

actele normative să contribuie la realizarea unei securități sporite a raporturilor juridice (Decizia nr. 390 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 532 din 17 iulie 2014, paragraful 32)”.

Cu privire la titlul actului normativ Curtea Constituțională a arătat, prin Decizia nr.1/2015, „*Curtea constată că titlul legii este cel care califică obiectul său de reglementare*”.

Din jurisprudența expusă mai sus deducem că soluția de legiferare aleasă de către inițiator este greșită, încălcând dispozițiile art.74 alin.(3) și (5). Soluția corectă, din perspectivă constituțională, era o inițiativă legislativă de sine stătătoare, după cum a relevat Curtea Constituțională în aceeași decizie nr.1/2015 „*De asemenea, Curtea constată și încălcarea art.74 alin.(3) și (5) din Constituție, întrucât textul analizat (art.IV din lege) a denaturat obiectul proiectului de lege transmis de Guvern spre adoptare, contrar art.74 alin.(3) din Constituție, și a eludat, astfel, reglementările cuprinse în art.74 alin.(5) din Constituție, referitoare la inițiativa legislativă a deputaților sau senatorilor, care, de principiu, trebuiau să inițieze o propunere legislativă distinctă în vederea adoptării soluției legislative cuprinse la art.IV din legea analizată, propunere care s-ar fi supus dezbaterii mai întâi camerei competente să o adopte, ca primă Cameră sesizată.*”

2. Legea a fost adoptată cu încălcarea competenței Camerelor – art. 60 alin. 2 și art. 75 alin. 1 din Constituția României

Legea pentru modificarea Legii nr. 176/2010 a fost adoptată de Camera Deputaților ca primă cameră sesizată și de Senat, în calitate de cameră decizională.

Legea fundamentală prevede la art. 75 un număr limitat de situații în care prima camera sesizată este Camera Deputaților, printre care și propunerile legislative care se referă la art. 117 alin. 3, conform căruia autorități administrative

autonome se pot înființa prin lege organică. Conform art. 13 din Legea nr. 144/2007, ANI este autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, ce funcționează la nivel național, ca structură unică, cu sediul în municipiul București. Art. 117 alin. 3 se referă la înființarea de autorități administrative autonome, nu și la orice modificări ale organizării și funcționării acestora. Chiar și în cazul susținerii acestei ipoteze, modificările din prezenta lege nu vizează organizarea și funcționarea ANI, ci are ca obiect înlăturarea consecințelor legale ale constatării existenței conflictului de interese în cazul unei categorii de persoane.

În consecință, adoptarea de către Camera Deputaților ca primă cameră sesizată și de Senat în calitate de cameră decizională a legii în discuție reprezintă un viciu de constituționalitate extrinsecă, încalcând art. 60 alin. 2 și art. 75 alin. 1 din Legea fundamentală.

MOTIVE INTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Dispozițiile art.I și ale art. II din Legea pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative încalcă principiul neretroactivității legii civile consacrat prin dispozițiile art.15 alin.(2) din Constituția României.

Potrivit art.15 alin.(2) din Constituția României „legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”. Pe

cale de consecință, orice normă care instituie efecte în trecut este neconstituțională, cu excepția celor reglementate în materia dreptului penal sau contravențional. Prin Legea pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, Parlamentul României înlătură interdicțiile aplicate deputaților și senatorilor care s-au aflat în conflict de interese de natură administrativă, în perioada 2007-2013. Soluția legislativă este prevăzută în **art.I** din legea criticată: *„interdicțiile aplicate deputaților și senatorilor în temeiul art.25 pe baza rapoartelor de evaluare, întocmite de Agenția Națională de Integritate și care au constatat nerespectarea prevederilor legale privind conflictul de interese în perioada 2007-2013, până la intrarea în vigoare a Legii nr.219/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, încetează de drept.”*

Textul este completat de **art. II** care dispune: *„modificările aduse prin prezenta lege se aplică începând cu data intrării în vigoare.”*

Reglementările citate mai sus sunt calificate ca aparținând dreptului administrativ. Sunt norme de drept administrativ deoarece vizează modificări aduse statutului deputaților și senatorilor, membri ai Parlamentului României, unica autoritate publică legiuitoare a țării. De asemenea, normele care se referă la incompatibilități sau conflict de interese de natură administrativă sunt parte a dreptului administrativ deoarece se referă la conduita în exercitarea funcției sau demnității publice. Actele de constatare a stării de incompatibilitate sau de conflict de interese sunt supuse controlului de legalitate la instanța de contencios administrativ. Prin urmare, și interdicția de 3 ani prevăzută de lege de a mai ocupa o funcție sau demnitate publică are același caracter administrativ. Nefiind o normă penală sau contravențională reglementările precitate nu pot avea caracter retroactiv, deci nu pot dispune încetarea efectelor unei interdicții deja instituite.

Din coroborarea dispozițiilor **art.I** cu dispozițiile **art. II** deducem, fără putință de tăgadă, intenția legiuitorului de a institui efect retroactiv unei norme cu caracter administrativ, sens dedus din reglementare: *„interdicțiile aplicate deputaților și senatorilor în temeiul art.25 pe baza rapoartelor de evaluare, întocmite de Agenția Națională de Integritate și care au constatat nerespectarea prevederilor legale privind conflictul de interese în perioada 2007-2013 [...] încetează de drept” ...„modificările aduse prin prezenta lege se aplică începând cu data intrării în vigoare”*. Legiuitorul reglementează art. II într-un mod neclar, impredictibil, fără a preciza dacă vizează intrarea în vigoare a legii sau data de punere în aplicare a interdicțiilor la care se referă art.I.

Aplicând metoda logică de interpretare a textului normativ deducem că legiuitorul a avut în vedere corelarea art. II cu art.I în sensul precizării exprese a faptului că interdicția încetează *„ab initio”*. *Per a contrario*, legiuitorul ar fi precizat în mod expres că *„modificările intră în vigoare de la data publicării prezentei legi”*.

În concluzie, vă rugăm să constatați, în raport cu aspectele detaliate mai sus, că dispozițiile art.I și ale art. II sunt neconstituționale deoarece încalcă art.15 alin.(2) din Constituția României.

Evidențiem în susținerea argumentației noastre practica constantă a Curții Constituționale privind neconstituționalitatea normelor care retroactivează în materie civilă, dintre care cităm Decizia CCR nr.96/1996, publicată în Monitorul Oficial nr. 251 din 17 octombrie 1996, sens în care Curtea a reținut următoarele: *„[...] Dreptul relativ la exercitarea căilor de atac este fixat de legea în vigoare în momentul pronunțării, deoarece admisibilitatea unei căi de atac constituie o calitate inerentă a hotărârii și, în aceste condiții, nici o cale de atac nu poate rezulta dintr-o lege posterioară, după cum nici o cale de atac existentă în momentul pronunțării nu poate fi desființată fără retroactivitate de către o lege posterioară”*, cât și Decizia CCR nr. 447/2013 referitoare la excepția de

neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.91/2013 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, publicată în Monitorul Oficial nr.674 din 01.11.2013, în care se precizează: „așa cum s-a arătat și mai sus, prevederile art.348 din ordonanța de urgență prevăd aplicarea imediată, începând cu 25 octombrie 2013, a dispozițiilor ordonanței de urgență și procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență aflate în derulare la data intrării sale în vigoare, cu excepția dispozițiilor art.183—203, care se aplică doar cererilor introduse după data intrării în vigoare a acesteia.”

Dispozițiile acestui articol au fost criticate prin prisma dispozițiilor art.15 alin.(2) din Constituție, care prevăd că legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Cu privire la acest principiu constituțional, Curtea Constituțională a statuat constant în jurisprudența sa (de exemplu, prin Decizia nr.291 din 1 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.753 din 18 august 2004) că „o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare”.

Această ordonanță de urgență nu conține numai simple norme de procedură care să vizeze competența instanțelor judecătorești și care să fie, eventual, de imediată aplicare, ci și norme care produc efecte de ordin patrimonial, de multe ori cu caracter iremediabil. În acest sens, Curtea, cu titlu exemplificativ, reține art.117 din ordonanța de urgență, care micșorează de la 3 ani la 2 ani durata termenului pentru care administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar poate intenta acțiuni pentru anularea actelor sau operațiunilor frauduloase ale debitorului în dauna drepturilor creditorilor. Tot art.117 prevede că anularea operațiunilor în care prestația debitorului depășește

vădit pe cea primită privește perioada de 6 luni anterioară deschiderii insolvenței, față de 3 ani cât era prevăzut în reglementarea anterioară.

Curtea reține că atât debitorul, cât și creditorul trebuie să aibă reprezentarea clară a acțiunilor pe care le întreprind, precum și a efectelor acestora. Înclinarea balanței în favoarea creditorilor sau a debitorilor în cursul procedurilor deja începute este de natură să lezeze grav drepturile lor substanțiale și interesele legitime. Tocmai de aceea legiuitorul constituant a interzis, cu valoare de principiu, aplicarea retroactivă a legii civile, pentru a se evita astfel de situații dăunătoare.

În lumina acestor considerente, Curtea constată că noile prevederi legale afectează efectele juridice deja produse sub imperiul vechii legi”.

2. Dispozițiile art.I și ale art. II sunt neconstituționale pentru că încalcă principiul colaborării loiale între autoritățile și instituțiile publice din România atașat dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituția României

Încălcarea principiului colaborării loiale între instituțiile statului este relevantă prin dispozițiile cuprinse la art.I.2 și art. II, din legea supusă criticii de neconstituționalitate care anulează efectele unor hotărâri judecătorești, și, de asemenea, încalcă decizii ale Curții Constituționale. Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa obligația tuturor autorităților publice de a-și îndeplini obligațiile constituționale cu loialitate față de Constituție și în spiritul colaborării cu alte instituții și autorități publice.

În aplicarea acestui principiu, revine Parlamentului obligația de a legifera, respectând competența autorității judecătorești de aplicare și interpretare a legii, concretizată prin hotărârile pe care instanțele de judecată le pronunță. A lipsi de efecte o hotărâre judecătorească, cum sunt cele prin care s-au instituit interdicții deputaților și senatorilor aflați în conflict de interese de natură administrativă, constituie o încălcare a obligației constituționale amintite mai sus.

De asemenea, încălcarea cu bună știință a Deciziei CCR nr.619/2016 **reprezintă o sfidare a Curții Constituționale**, autoritate publică autonomă de rang constituțional, fundamentală pentru asigurarea respectării Constituției și o **altă încălcare a principiului colaborării loiale**.

Referitor la încălcarea obligației de colaborare loială cu autoritatea judecătorească aceasta este evidentă din însuși modul în care Parlamentul a legiferat, dispunând, la **art. I**, încetarea efectelor interdicției instituite prin hotărâre judecătorească în situație de conflict de interese de natură administrativă. Ca urmare, toate hotărârile judecătorești prin care s-au stabilit interdicții pentru deputații sau senatorii constatați în conflict de interese de natură administrativă vor fi lipsite de eficiență.

În privința încălcării Deciziei CCR nr.619/2016 cităm următoarele considerente cuprinse în paragraful 41: *„având în vedere cele anterior expuse, Curtea constată că legea interpretativă, deși trebuie să vizeze numai regimul juridic civil al deputaților și senatorilor, în realitate, prin modul său de formulare, în loc să constituie un reper normativ în lămurirea problemei aplicării în timp a Legii nr. 219/2013, generează serioase incertitudini cu privire la sfera sa materială de aplicare în sensul că poate privi fapte ale deputaților sau senatorilor calificate drept abateri disciplinare sau de natură penală. **Este evident că o asemenea lege ar putea să vizeze, datorită obiectului de reglementare a Legii nr. 96/2006, numai faptele calificate drept abateri disciplinare - desigur, cu respectarea principiului neretroactivității** -, însă modul sibilic, închis și lipsit de transparență de formulare a legii de interpretare, mai ales a tezei finale din cuprinsul art. II alin. (2) al legii - "având în vedere faptul că anterior modificărilor introduse prin Legea nr. 219/2013 nu a existat nicio restricție cu privire la personalul angajat la birourile parlamentare, deputații sau senatorii putând dispune fără nicio constrângere legală asupra angajării acestora" - ar duce la concluzia că o atare soluție legislativă ar putea să se refere și la legea penală, ceea ce este inadmisibil, având în vedere voința constituantului derivat,*

astfel cum a fost reținută la paragrafele 31-33. Prin urmare, Curtea constată că soluția legislativă criticată, deși pare a interpreta un text legal care vizează statutul juridic al deputaților și senatorilor, are, în realitate, efecte ce se pot răsfrânge și în materie penală, ceea ce determină concluzia irefragabilă a Curții în sensul că legea analizată nu este clară, obiectul reglementării adoptate fiind unul echivoc.”

Prin urmare, Parlamentul României a încercat, anterior, să reglementeze prin lege aceeași situație juridică, iar Curtea a constatat că reglementarea este neconstituțională. Decizia Curții Constituționale nr.619/2016 a fost comunicată Parlamentului pentru corectarea normelor identificate ca neconstituționale.

Fără a ține cont de incidența considerentelor Deciziei CCR nr.619/2016, asupra normelor cuprinse la art.I art. II, Parlamentul României a adoptat Legea pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate. Aceasta reprezintă o încălcare evidentă a principiului colaborării loiale și, pe cale de consecință, dispozițiile art.I și ale art. II din Legea pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative sunt neconstituționale.

În concluzie, vă rugăm să constatați că dispozițiile art. I și art. II sunt neconstituționale deoarece încalcă **art.15 alin.(2)** din Constituția României. În opinia noastră toate dispozițiile Legii pentru modificarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și

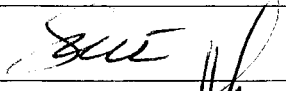

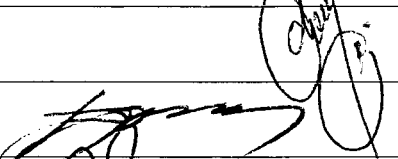
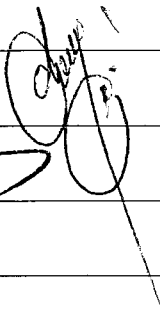
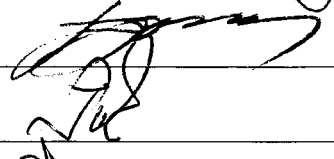

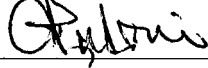
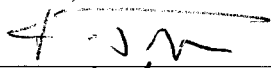
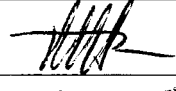
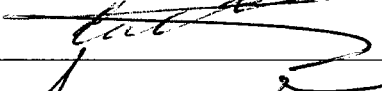
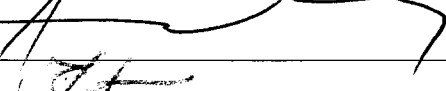

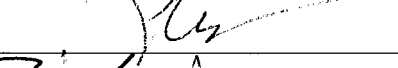
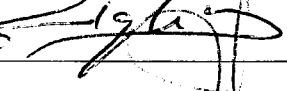
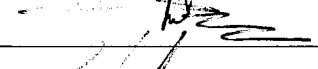
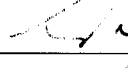
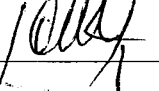

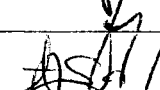
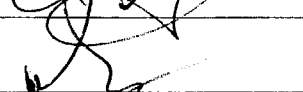
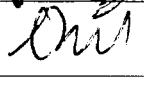
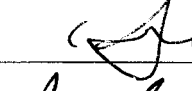
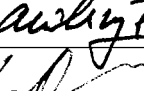
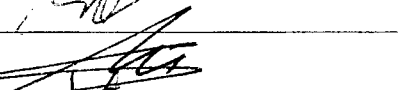
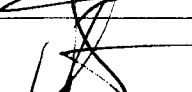


completarea altor acte normative sunt neconstituționale și, pe cale de consecință, vă solicităm să constatați că legea este neconstituțională în integralitatea ei.

În drept, ne motivăm sesizarea pe dispozițiile art. 133 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 15 alin. (1) și (2) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

SEMNATARII SESIIZĂRII LA CURTEA CONSTITUTIONALĂ

CU PRIVIRE LA LEGEA PENTRU MODIFICAREA LEGII NR. 146/2010 PRIVIND INTEGRITATEA
 ÎN EXERCITAREA FUNCȚIILOR ȘI DEMNITĂȚILOR PUBLICE, PENTRU MODIFICAREA ȘI
 COMPLETAREA LEGII NR. 144/2007 PRIVIND ÎNFIINȚAREA ȘI FUNCȚIONAREA
 AGENȚIEI NAȚIONALE DE INTEGRITATE, PRECUM ȘI PENTRU MODIFICAREA
 ȘI COMPLETAREA ALTOR ACTE NORMATIVE.

| Nr. crt. | Nume/prenume Grup parlamentar | Semnătură |
|----------|----------------------------------|-----------|
| 1. | Kalucso Iurean PNL | |
| 2. | IONȚĂ ANDREIA - PNL | |
| 3. | ROMB O NICOLĂ PNL | |
| 4. | Mihalocescu Dumitru - PNL | |
| 5. | Chereches Florica PNL | |
| 6. | SISOU GEORGHE PNL | |
| 7. | Buda Marius - PNL | |
| 8. | OLTEANU DANIEL - PNL | |
| 9. | Boromoi Anuș Robert PNL | |
| 10. | SITTERLI CRISTIAN - IDANI MEAF | |
| 11. | Alexe Costel PNL | |
| 12. | Mara Mares PNL | |
| 13. | Schukan Valeriu PNL | |
| 14. | Bica Dorinel PNL | |
| 15. | Papescu Virgil PNL | |
| 16. | LUNGU TUDORITA PNL | |
| 17. | CHERECHES VIORICA PNL | |
| 18. | IGNEȘU GEORGE PNL | |
| 19. | LEOREANU LAURENȚIU DAN PNL | |
| 20. | ȚĂBOR ANGELICA PNL | |
| 21. | Balan Ioan PNL | |

| | | |
|-----|-------------------------------|---|
| 22. | SORIN-DAN MOLDOVAN - PNL |  |
| 23. | Achitei Vasile Cristian - PNL |  |
| 24 | GRIGOR VASILE - PNL |  |
| 25. | GIUGEA NICOLAE - PNL |  |
| 26 | OPREA DUMITRU PNL |  |
| 27 | POZAR IONEL PNL |  |
| 28 | OPAZIU PRUDEN PNL |  |
| 29 | RIZVITIN PRISCA PNL |  |
| 30 | VOIU MIHAI ALEXANDRU PNL |  |
| 31 | CELEAIO MIHAI PNL |  |
| 32 | SOVAIAIA C-TIHI PNL |  |
| 33 | CUPSA IOAN PNL |  |
| 34 | JORDA VICTOR PAUL PNL |  |
| 35 | SIGHIARTAU ROBERT PNL |  |
| 36 | ANDRONACHE GABRIEL PNL |  |
| 37 | TRATIA CRISTINA PNL |  |
| 38. | ROMAN EURIN PNL |  |
| 39 | LUCIAN BODE PNL |  |
| 40 | MARA CALISTA PNL |  |
| 41 | Sofian Adriana PNL |  |
| 42 | VARGA VASILE PNL |  |
| 43 | BUICAN CRISTIAN PNL |  |
| 44 | OROS ADRIAN PNL |  |
| 45. | PIRTEA MARILEN PNL |  |
| 46 | Ylutuc Bogdan PNL |  |
| 47 | Stefan Ion |  |
| 48 | Margu Nicolae |  |

